

هوایسم

شرح فستاتی از
دهای ابو حسره شالی

جلد دوم

بیانات

حضرت علامه آیه الله حاج سید محمد حسین حسینی طهرانی

قدس الله نفسه الزکیة

مقدمه و ترجمه

سید محمد محسن حسینی طهرانی

سرشناسه: حسینی طهرانی، سید محمد حسین، ۱۳۲۵ - ۱۴۱۶ ق.
عنوان قرارداد: دعای ابوحمزه ثمالی. فارسی - عربی. شرح
عنوان و نام پدیدآور: شرح فقراتی از دعای ابوحمزه ثمالی / بیانات علامه آیه الله حاج سید
محمد حسین حسینی طهرانی؛ مقدمه و ترجمه سید محمد محسن حسینی طهرانی.
مشخصات نشر: طهران: مکتب وحی، ۱۴۲۹ ق= ۱۳۹۷ ش.
مشخصات ظاهری: ۲۰۷ ج. فروست: دوره علوم و مبانی اسلام و تشیع؛ ۱.
شابک: ۴۰۰۰۰۰ ریال: دوره: ۹-۵۸-۶۱۱۲-۶۰۰-۹۷۸: ۱۸۰۰۰۰ ریال: ج. ۱:
۵۹-۶-۶۱۱۲-۶۰۰-۹۷۸: ج. ۲-۲۰۶-۶۱۱۲-۶۰۰-۹۷۸.
وضعیت فهرست نویسی: فیا موضوع: دعای ابوحمزه ثمالی — نقد و تفسیر
موضوع: Prayer of Abu-Hamzeh Samali — Criticism and interpretation
موضوع: دعاها. موضوع: Prayers
شناسه افزوده: حسینی طهرانی، سید محمد محسن، ۱۳۲۵ ق -
ده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ح/۴۲۲/۲۸/۲۸ BP
ده بندی دیوبند: ۲۹۷/۷۷۴ شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۷۲۸۶۷

دوره علوم ه ه نه سلام و تشیع (۱)

جلد دوم

- تیراژ: ۲۵۰۰ نسخه
- قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۱۲-۶۰-۲

تلفن دفتر مرکزی و سیستم اطلاع رسانی (SMS): ۰۷-۸۸۶۱۵۲-۹۸+
مرکز پخش: قم، بلوار معلم، مجتمع ناهران، طبقه چهارم، واحد ۴۳۵
تلفن: ۰۵-۲۷۸۴۲۵۵۴-۹۸+
مرکز پخش اینترنتی: www.sarajevid.com www.maktabevahy.com info@maktabevahy.com www.motaghin.com maktabevahy_pub

فهرست مطالب

شرح فقراتی از دعای ابو حمزه ثمالی جلد ۲

صفحه

عنوان

مجلس یازدهم:

دلایل خستگی و عدم توجه در عبادت

۱-۱۶

- ۲۱ هر لفظی دلالت بر یک معنایی می‌کند با یک خصوصیتی
- ۲۲ استحباب مؤکد انجام فریضه حج تمتع در هر سال برای آنکه متذکر
- ۲۳ نمونه‌ای از برداشت بدون دقت از برخی روایات
- ۲۴ لزوم دقت فراوان طلاب برای فهم عبارات معصومین علیهم السلام
- ۲۴ فیوضات مختصه قبور اهل بیت علیهم السلام
- ۲۷ لزوم حفظ حرمت و گرامی داشتن مشاهد شریفه و مواقف کریمه
- ۲۸ دلایل خستگی و عدم توجه در عبادت
- ۳۱ حکایتی از شاگرد مرحوم قاضی
- ۳۳ یکی از علت‌های بی‌ رغبتی به عبادت، کوچک شمردن حق خداست
- ۳۳ دیگر از علت‌ها، توجه قلب به امور دنیوی
- ۳۴ دیگر از علت‌ها، عدم صداقت است در اعمال و گفتار
- ۳۵ جنید بغدادی: به وسیله ذکر، از خدا غافل شدی!
- ۳۶ دیگر از علت‌ها، ناسپاسی نعمت‌ها

- ۶۵ حکم جواز سقط جنین به منزله قتل جمیع عالم
- ۶۶ مرتبط بودن تمام عالم در موجودیت و فعلیت کمال انسان
- ۶۷ آرزوی وصال تو در ما خیلی بلند است!

مجلس سیزدهم:

محبت و امید به پروردگار، راه نجات انسان

۶۹-۹۰

- ۷۱ لوازم و آثار محبت
- ۷۱ توجه باطن عاشق به معشوق خودش و اثر آن
- ۷۲ تمثیلی زیبا درباره آثار محبت
- ۷۳ هر درجه از قرب و محبت بویژه و ممد یکدیگرند تا رسیدن به سر حد محبوب
- ۷۳ اثرات خروج انسان از صراط محبت
- ۷۴ حاضر و ناظر دیدن خدا در خلأ و پناه اثر صراط محبت
- ۷۴ عدم غفلت از مبدأ در حال آشکار و در میان مردم، اثر صراط محبت
- ۷۵ علت اختلاف حال انسان در خلوت و جلوت
- ۷۶ لزوم در نظر داشتن خدا در هر حالی برای دستن یابان اصیل
- ۷۶ شکایت امام سجّاد علیه السلام از عدم توجه به پروردگار در خلأ و ملأ
- ۷۷ مراتب رعایت حق محبوب در خلوت و جلوت
- ۷۸ تمثیلی برای میزان دقت سنجش اعمال در قیامت
- ۷۹ بیان معنای رشوه دادن بر گناهان
- ۷۹ بیان امام سجّاد علیه السلام از مراتب برخورد انسان با کرم و لطف پروردگار
- ۸۰ بیان معنای حلم و ستر پروردگار و تمثیلی لطیف درباره آن
- ۸۲ پروردگارا! عصبیان من از روی غلبه هوا و تسویل نفس است نه استکبار
- ۸۴ ستّاریت و حلم پروردگار در برابر گناهان عبد
- ۸۵ دوام حلم پروردگار در برابر گناهان تا رسیدن عبد به فعلیت محض
- ۸۶ تمثیلی لطیف برای داشتن استعداد در عالم ماده
- ۸۷ لزوم بازگشت سریع بنده گناهکار به سمت پروردگار و عدم یأس از رحمتش
- ۸۸ امید به کرم، سعه رحمت، و نهی از نا امید شدن، علل عدم نا امیدی از پروردگار
- ۸۹ بودن اصل حیات انسان بر محور امید داشتن به پروردگار

مجلس چهاردهم:

لزوم طلب قوی برای وصول به خدا

۹۱ - ۱۱۸

- ۹۳ ای بهترین کسی که انسان او را می خواند!
- ۹۴ خیر یعنی انتخاب شده نه به معنی بهترین
- ۹۴ سرمایه مؤمن سه چیز است: پناه اسلام، اعتماد به قرآن و محبت پیامبر
- ۹۵ معانی «پیامبر امتی»
- ۹۷ خداوند!! - ری عطا فرما که موجب تقویت قدم من در این راه باشد
- ۹۸ انواع ایمان و عبادت -ندگان خدا
- ۹۹ ایمان واقعی موجب آمرزش گناهان است
- ۱۰۰ خدایا امید ما را در قلبها تثبیت کن!
- ۱۰۰ خدایا امید ما به خودت امانده تر کن!
- ۱۰۲ معنی علم لدنی
- ۱۰۵ انسان باید در طلبش قوی باشد و اگر نتیجه ی نه رسد
- ۱۰۶ خاطره مؤلف از آثار مخرب طوفان شدید هم
- ۱۰۷ خواست و اراده واقعی انسان، مهم ترین رمز پیشرفت و
- ۱۰۸ روایتی در عدم التفات مؤمن به غیر خدا
- ۱۰۹ اشعاری از خواجه حافظ و ابن فارض در باب عشق به خدا
- ۱۱۱ رجا و امید مردانه در راه خدا
- ۱۱۲ خدایا اگر آبرویم را هم بریزی، دست از تو برنمی دارم
- ۱۱۳ ترک معصیت بنده به خاطر محبت به خدا
- ۱۱۶ معیت با حضرت مصطفی و آلش را به ما عطا فرما

مجلس پانزدهم:

لزوم تحصیل محبت الهی با عمل صالح

۱۱۹ - ۱۴۶

- ۱۲۱ معنی تسويف
- ۱۲۲ حسرت و ندامت، نتیجه امروز و فردا کردن

۱۲۳	آماده کردن قبر، با عمل صالح و حسنات
۱۲۶	لحظه مرگ، وقت فعلیت نهایی هر انسان و مهر شدن نامه عمل او
۱۲۸	نفس انسان دارای قابلیت برای وصول به کمالات الهی است
۱۲۹	از محالات عقلی بودن برگشت فعلیت به قابلیت
۱۳۰	«عدم امکان تبدیل فعلیت به قابلیت»، از براهین بطلان تناسخ
۱۳۱	گریه نکردن بر عاقبت کار، ناشی از عدم شعور انسان
۱۳۲	منظور از قبر و لحد، عالم برزخ و مثال است
۱۳۳	عزت و جود احترام به جنازه مؤمن
۱۳۳	سؤال نمودن نکرد منکر از علوم حقیقی، نه ظاهری
۱۳۴	منظور از علم غیر نافع در حدیث نبوی
۱۳۵	یکی از اوصاف متقیر در خدیه همام
۱۳۶	توصیه مهم و حیاتی شهید ثانی، طایب علوم دینی
۱۳۷	توجه شخص در حال خطر به نفس و زین عزیزانش
۱۳۹	معنی عربانی انسان در روز قیامت
۱۴۰	روایتی از پیامبر در حساب رسی حق الناس
۱۴۱	عدم لزوم طلب حلالیت از غیبت شونده و لزوم استغفار برای او
۱۴۱	منظور از اصحاب الیمین و اصحاب الشمال
۱۴۲	جلب منفعت شخصی محور دوستی های دنیا
۱۴۴	خاطره علامه طهرانی از سفر حج تمتع به همراه خواهرشان
۱۴۴	فقط دوستی هایی که بر اساس تقواست باقی می ماند

مجلس شانزدهم:

فیض و لطف بی نهایت خداوند و کوتاهی بندگان!

۱۴۷ - ۱۷۳

۱۴۹	امید و توکل من فقط بر توست
۱۵۱	با نهایت درجه کوشش نمی توانم تو را راضی کنم
۱۵۲	تنها جود توست که ما را امید وار کرده!
۱۵۳	فیض تو بی نهایت است و این قابلیت ماست که محدود است
۱۵۴	وزیدن نفعات خاص پروردگار به انسان در مدت زندگی

- ۱۵۷ رمز و گوشه‌ای از داستان عشق مجنون
- ۱۵۹ ملاقات سیدی که قصد حج داشت با یکی از اولیاء
- ۱۶۰ تمام داراییات را در دجله بیانداز!
- ۱۶۲ امید و خوف منحصراً در توست
- ۱۶۵ اثر بسیار شدید بعضی از گناهان، مثل: رنجاندن دل کسی
- ۱۶۷ معنی وحدت بالصّرافة ذات حق
- ۱۶۹ وحدت وجود، تنها راه پاسخ‌گوئی شبهه ابن‌کَمُونه
- ۱۷۰ پاسخ‌نندگان برخی فقها از شبهه ابن‌کَمُونه به‌خاطر فرار از وحدت وجود
- مجلس نهم:

دیدگاه عارف به نظام هستی و مظاهر آن

۱۹۹ - ۱۷۵

- ۱۷۷ بیان وحدانیت و عظمت پروردگار، کلام امام سجّاد علیه السّلام
- ۱۷۸ دلیل و برهان با خداست، نه با ما!
- ۱۸۰ اعتماد و اتّکایم از روی درمانگی، آستان رحمت و جود و کرم توست
- ۱۸۲ غنای توست جابر بار گران من
- ۱۸۴ بیان معنای معروف و منکر نسبت به افعال پروردگار
- ۱۸۵ نظاره کردن به جمال خدا در هنگام نگاه نمودن حضرت محمد علیه السّلام به ماه تا اذان صبح
- ۱۸۶ پیدا کردن خدا، هدف از آمدن در این عالم
- ۱۸۷ کلام ابن‌سینا در بیان طریق و دیدگاه عارف
- ۱۸۸ حرکت کردن عالم وجود بر اساس عشق
- ۱۸۹ آتش هجران به مراتب سوزاننده‌تر از آتش خارجی!
- ۱۹۱ در مقابل خدای کریم، بنده گنهکاری است که اعتراف به گناه را وسیله قرب به او قرارداده
- ۱۹۲ وجود خواست در انسان، نشانه قابلیت وصول او به مقصود
- ۱۹۳ عفو حقیقی از آن‌کسی است که قدرت بر انتقام دارد!
- ۱۹۳ «لَا تُؤَاخِذْنَا بِعَدْلِكَ!»
- ۱۹۴ غلبه همیشگی رحمت و جمال خدا بر غضب و جلالش
- ۱۹۵ دشمنی تمام موجودات عالم با انسان
- ۱۹۷ نیاز بشر به ترحم تو در دنیا و هنگام مرگ و بعد آن

مجلس هجدهم:

شرح وضعیت انسان پس از مرگ و لزوم آمادگی انسان قبل از مرگ

۲۲۲ - ۲۰۱

۲۰۳	 ستاریت پروردگار نسبت به گناهان بندگان
۲۰۴	 ضعف و نیاز مطلق انسان در لحظه مرگ
۲۰۴	 وضعیت انسان در وقت احتضار
۲۰۵	 معنای سكرات
۲۰۶	 شروع قیامت و روزه در عالم برزخ
۲۰۶	 بی فایده بودن اسبابیات عالم ماده بعد از مرگ
۲۰۷	 توصیف وضعیت میت در هنگام غسل دادن
۲۰۷	 توصیف وضعیت میت در هنگام سجده
۲۰۸	 محال بودن رجوع به دنیا بعد از مرگ
۲۰۸	 توصیف انقطاع روح میت به پروردگار در تمام تشییع
۲۰۹	 حال غربت و تنهایی میت در قبر
۲۰۹	 قبر، خانه جدیدی که باید وسایلش را از پیش فرستاد
۲۱۰	 تقوا و عمل صالح، مأمور آبادی خانه آخرت
۲۱۰	 عدم امکان کوچ از منزل آخرت و فعلیت به منزل دیگر
۲۱۰	 ذات پروردگار، تنها انیس موحدین در عالم قبر
۲۱۱	 تفسیر توحیدی فقرة: «حَتَّى لَا أَتَّائِسَ بِغَيْرِكَ»
۲۱۱	 هلاکت، ثمره اتکاء بر نفس
۲۱۱	 حرکت به سوی حق، ثمره اتکاء بر پروردگار
۲۱۲	 تمسک به رحمت پروردگار، یگانه راه نجات از لغزش گاه ها
۲۱۲	 عنایت پروردگار، تنها ملجأ انسان در عالم قبر
۲۱۳	 نیاز انسان به نفس های جان پرور حق، در کُربات عالم قبر
۲۱۴	 منحصر بودن راه و نیاز ما به سوی پروردگار
۲۱۴	 معنای «أجل» در عبارت حضرت
۲۱۵	 داستان عاقبت سلطان جائر به نقل از مرحوم انصاری رضوان الله علیه
۲۱۵	 لزوم آمادگی انسان برای مرگ

- ۲۱۶ منحصر بودن امید و رجاء انسان در پروردگار
- ۲۱۶ خوف حضرت سجّاد علیه السّلام از چیست؟
- ۲۱۷ امید به عفو
- ۲۱۷ اعطاءِ قابلیّت از جانب خدا
- ۲۱۷ وسوسهٔ شیطان: «سیر راه خدا مال افرادی است که قابلیّت داشته باشند»
- ۲۱۸ علّت اجابت دعای مضطر
- ۲۱۸ نحوهٔ معرفی اسم اعظم، توسط امام علیه السّلام
- ۲۱۹ شخص مضطر و منقطع، خوب می فهمد که مستحق نیست
- ۲۲۰ معنای: «اِهْ، اِنْتَقُوْیْ وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ» در عبارت حضرت
- ۲۲۰ خصوصیات لباسی که خلعتی که خدا بر تن انسان می کند
- ۲۲۲ تذکراتی پیرامون شب یست و هفتم ماه مبارک رمضان
- مجلس نوزدهم:

افاضه بطق رحمت بی دریغ پروردگار بر جمیع موجودات

۲۲۳ - ۲۶۴

- ۲۲۵ خداوند علاوه بر اصل گناه، تبعات و نتائج آن را هم می پوشاند
- ۲۲۵ گذشت بی منت پروردگار
- ۲۲۶ افاضهٔ پروردگار حتّی بر منکرین ربوبیت
- ۲۲۷ تفسیر فقره: «يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ سَأَلَهُ يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ لَمْ يَسْأَلْ» در دعای ماه رجب
- ۲۲۷ ما نبودیم و تقاضا مان نبود!
- ۲۲۸ معنای «رَبِّ»
- ۲۲۸ برآورده شدن حاجاتی که اصلاً از آنها خبر هم نداریم!
- ۲۲۹ خدا بعد از خلقت، ما را رها نکرده است
- ۲۲۹ خدایی که به غیر سائلین افاضه می کند، با سائلین چه می کند؟
- ۲۳۰ اختصاص عالم خلق و عالم امر به خدا
- ۲۳۰ اختصاص تمام عوالم با اختلاف مراتبشان به خدا
- ۲۳۱ معنای «تَبَارَكَتْ»
- ۲۳۱ ایجاد محرومیت از فیض پروردگار توسط خود انسان
- ۲۳۲ معنای «تَعَالَيْتْ»

۲۳۲	هرچه هست از قامت ناسازبی اندام ماست
۲۳۳	افاضه لحظه به لحظه پروردگار بر جمیع موجودات
۲۳۵	عدم توان و قابلیت انسان برای مدح و معرفی پروردگار
۲۳۶	فقط اوست که می تواند خودش را معرفی کند
۲۳۶	نیاز و فقر ذاتی انسان
۲۳۷	همه مردم اهل مجازند مگر مؤمنین
۲۳۷	بنده را پادشاهی نیاید، از عدم کبرایی نیاید
۲۳۸	تبیین معنای فقر ذاتی در جمیع مودات
۲۳۸	رفع نیازها، جمع موجودات توسط پروردگار
۲۳۹	وجه کریم و بزرگواری پروردگار در مقابل تقاضاهای بندگان
۲۴۰	نحوه سؤال و درخواست بنده از پروردگار
۲۴۰	تفسیر فقره: «فَقَدْ دَعَوْتُ هَذَا عَائِشَةَ أَنْ تَدْعِيَ لِي بِرَبِّهَا أَنْ لَا تُرَدِّي مَعْرِفَةَ مَنِّي بِرَأْفَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ»
۲۴۰	سؤال سائل خدا را خسته نمی کند و اجابت سائل از ملکش کم نمی کند
۲۴۰	پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم: «عِنِّي رَاعِنًا بِطَوْلِ السُّجُودِ»
۲۴۱	خداوند معدن لا یتناهست
۲۴۲	تفسیر فقره: «أَنْتَ كَمَا تَقُولُ وَ فَوْقَ مَا نَقُولُ»
۲۴۲	تفسیر «صبر جمیل»
۲۴۳	تفسیر فقره: «أَسْأَلُكَ يَا رَبِّ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَ لَمْ أَسْأَلْ»
۲۴۳	خدایا! من از تو سؤال می کنم بهترین چیزی را که بندگان صاحت از تو زوال کردند، من که صالح نیستم!

مجلس بیستم

خلوص و ریا و ملاک های تشخیص آنها

۲۶۸ - ۲۴۵

۲۴۷	سر رشته اختلاف خواست های افراد از اختلاف در جنبه های نفسی آنها
۲۴۸	ملاک تشخیص خلوص در عمل
۲۴۹	بیان حقیقت دنیا
۲۴۹	ولایت: یعنی سرسپردگی
۲۴۹	دعای من، دعای بندگان صالح توست!

۲۵۱	هرچه اخلاص لطیف تر، وسوسه شیطان هم لطیف تر!
۲۵۳	زندگی گوارا زندگی بدون خوف و حزن است
۲۵۴	لذات این عالم صرفاً جهت انصراف ذهن از خوف و حزن
۲۵۴	اشکال مصنف به دیدگاه ختام و بیان طریق ولایت
۲۵۷	حقیقت عیش گوارا در اشعار مولانا
۲۵۷	تا انسان به مقام ولایت نرسیده نباید تمنای مرگ کند!
۲۶۰	حقیقت حیات طیبیه از امیرالمؤمنین علیه السلام در بیان معنای زهد
۲۶۲	درخواست، امام سجّاد، یاد و رحمت خاص پروردگار
۲۶۴	بیان معنای ریاض سَمْعِه، و بودن آنها از مکرهای نفس
۲۶۵	ضایع نشدن عمل هیچ عاملی از جانب خداوند
۲۶۶	فرق خشوع و خضوع
۲۶۷	جواب پیغمبر به جبریل و تبارک آن حضرت با حضرت سلیمان
۲۶۹ - ۲۷۷	ترجمه تتمه دعای ابو حمزه به فارسی معلق
۲۷۹ - ۳۳۳	فهارس عامه